

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA

Aquest número 10 cts. per tot Espanya

NUMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

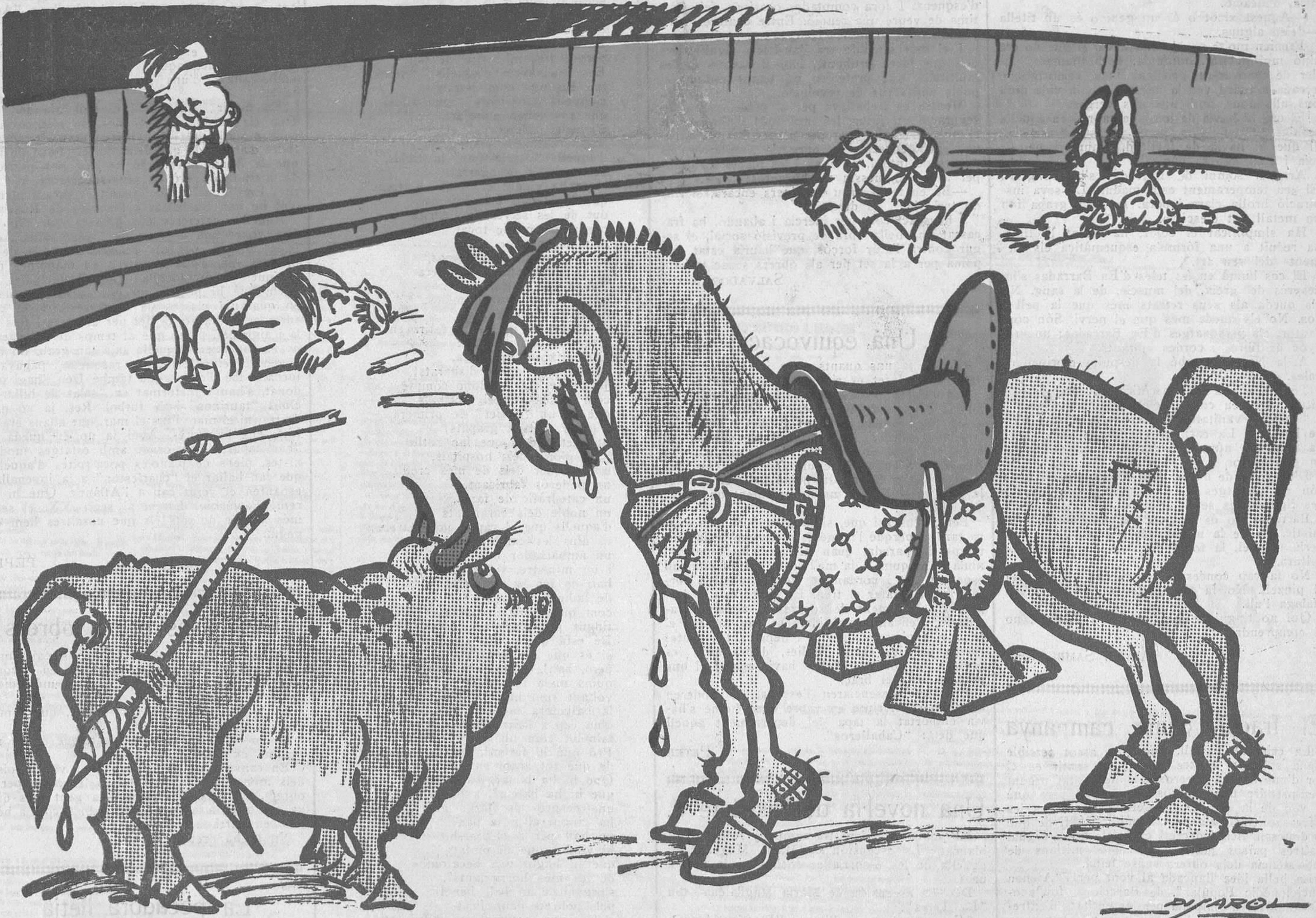
ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
TELÈFON 1511 BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

REMEROTICA
MUNICIPAL
MADRID

TAL COM ES POSEN LES COSES

El cavall: —Ja saps que als toreros els hi posaran cuirassa com a nosaltres?

P. JAROL

La reforma constitucional

Segueix a la Premsa el debat sobre tan important tema.

Ja vàrem dir la setmana passada el nostre parer en relació amb aquest problema nacional.

Ens hem de reformar una mica tots per a què la reforma constitucional de què es parla no sigui una ficció més, una de tantes ficcions polítiques que hem donat per bones i que han passat per realitats.

Ara aquesta moneda s'ha de sanejar, si volem que torni a la circulació.

Els d'abaix ens hem d'esmenar de molts defectes que tenim o patim ja amb caràcter crònic.

Badem massa. Som massa dormilegues. Tot ho esperem de Déu, del cel, de l'Estat. Tot ho deixem perquè ho facin els altres.

Som individualistes, egoistes amb excés.

Oblidem fàcilment els greuges rebuts. No ens sabem indignar. No tenim gens viu el sentiment de justícia.

Llegim poc. No ens enterem de res. Creiem que som molt espavilats i ens la freix qualsevol.

En una paraula: hem de reformar la nostra psicologia i no la llei.

Si nosaltres som bons, tant se val que la llei sigui dolenta.

Per molt bona que la llei sigui, a nosaltres no ens millorarà si no hi posem el coll de nostra part.

Comencem, doncs, pel principi.

Això, això fóra una reforma fonamental.

Barradas, pintor

Hem vist, a les "Galeríes Dalmau", uns quadros que exposa Rafael Barradas.

Hem sortit de la visita interiorment trasbalsats, pregonament colpits.

Barradas sempre ha estat inquietant. Mica en mica es va tornant paorós.

Els seus primers ninots, figures desllorades i intrascendents, semblaven entremaliades de vailet poca-solta, de minyó desenferrat, de "clown" que se'n riu de sa mare, de futbolista que juga a la pilota amb els cors humans.

Cada dia canviava d'estil, de temes, de tècnica, d'ideació.

—Aquest xicot o és un geni o és un titella—deien alguns.

Preuien molts per desorientació el que no era sinó multiplicitat, polifonia, desbordament, poder de renovar-se, privilegi d'una criatura que a cada esguard veu la natura, veu la vida amb uns ulls nous, amb uns ulls verges.

El que hi havia de joc i de caprici en aquells assaigs primers s'ha esvaït i resta l'essencial, el que hi havia de fortitud, d'humorisme, de joia i embriaguesa pànica.

Ara, el somni de Barradas s'ha congruat. El seu temperament està madur. La seva inspiració brolla clara i pura. La seva grapa fon un metall net d'escòries.

Ha simplificat el color, ha afinat la línia, ha reduït a una fórmula esquemàtica els elements del seu art.

El cos humà en les teles d'En Barradas s'ha després del greix, del múscle, de la sang. No els queda als seus retrats més que la pell i l'os. No els queda més que el nervi. Són com l'autor, els personatges d'En Barradas: un manyoc de fibres i cordes vibrants.

A la Natura també la despulla d'oripells i gales.

Té d'ella una idea ascètica, mística, de penitent. La veu com l'Eclesiastès, com Job.

"Vanitas vanitatum". Res val la pena fóra de l'esperit. La carn és cendra. A dalt no hi ha més que núvols. El món és una simfonia en gris major.

D'un color de núvol, d'un color de perla opac són els paisatges d'En Barradas, són les seves figures, les seves criatures.

Barradas no és mediterrani. És castellà. És místic. És de la nissaga del Greco. Té la bogeria del cel, la follia de Déu, el vertigen de l'altura.

No fa cap concessió als sentits quan agafa el pinzell. No fa pessigolles a l'esquena. No afalaga l'ull.

Qui no tingui ànima i retina a l'ànima, no el comprendrà.

ANGEL SAMBLANCAT

El fracàs d'una campanya

La crisi de treball, que com assot terrible plana sobre el nostre poble, féu sentir en el cor d'uns homes generosos la necessitat urgent d'emprendre una vigorosa campanya per a què la veu de la fam i la misèria arribessin a les esferes oficials i als poders públics, a fi de què es dictessin lleis i decrets especials que a l'igual d'altres països garantitzessin els mitjans de subsistència dels obrers sense feina.

La bella idea llançada al vent per l'"Ateneu Enciclopèdic Popular", de Barcelona, fou acollida amb viva simpatia per les entitats d'extrema esquerra, que encara existeixen, i per bona part de treballadors de les fàbriques d'arreu del nostre poble, organitzant-se a tal efecte, sengles conferències i mítings i cursant-se telegrames a autoritats i ministre del treball, demanant que s'implantessin lleis contra l'atur forçós.

La tal campanya havia arribat a inspirar una viva simpatia a la gent. Tant és així, que entre els mateixos obrers se'n parlava amb passió i fins semblava que a còpia d'organitzar

actes públics, s'arribaria a interessar els poders públics, com ho demostrà el decretament del Ministeri del Treball, ordenant als governadors i Ajuntaments a fer una estadística dels obrers sense feina.

Però la maleïda desgràcia que sempre tenim els obrers, féu que quan més àlgida era la campanya i s'anava formant un favorable estat d'opinió, vingués la suspensió de la mateixa.

I la bella campanya humanitària, que uns homes de bona voluntat portaven a cap i que a l'ensens era l'esperança del demà per a milers d'obers, fracassà, però no per culpa aliena, sinó que per nosaltres mateixos.

Perquè mentre uns quants abnegats anaven d'aquí per allà organitzant mítings i conferències, el poble, castrat com està, s'hi girava d'esquena. I fora comptades ocasions, feia llàstima de veure una reunió. Entre conferenciant i públic, no arribaven a quaranta persones!

I el més sensible era l'absència significativa dels que foren prohoms, ídols i pastors de les multituds, que pretenien un temps redimir el poble amb crits de revolució.

Mentre es treballava per al poble, per a assegurar-li un futur, les multituds d'obers fent el buit a ço que era per al seu profit, donaven greix encara a la burgesia, emplenant els partits de futbol, de boxa i les places de braus per a què diguessin els burgesos.

—Bé en tenguí prou de diners encara, si fins no treballant, us divertí!

I heus ací com per inèrcia i abandó, ha fracassat una bella obra de previsió social, el segur contra l'atur forçós, que hauria estat una poma per a la set per als obrers sense treball.

SALVADOR MAJÓ

Una equivocació

D'això, fa uns quants anys i, segons m'han assegurat, el fet és rigorosament autèntic.

Segurament, molts de vostès coneixeran un vellet, baix, amb una mica de barba, que segueix tot Barcelona venent Bíblies i altres estres bibliogràfics. Doncs, és el cas que aquest home viatjava en un tren de la marina, i a l'ésser a Mataró, i segurament impulsat per una necessitat imperiosa, baixà del tren i dirigí la seva persona vers un departament que deia: "Caballeros".

Però, veus ací que, sigui perquè el tren anava tard, o perquè l'home es creia que tenia més temps de parada, quan menys s'ho esperava, xiulà la màquina i ja me'l tenguí sortint com un esperitat, bo i cordant-se els pantalons i corrent per a agafar el tren. En ésser dalt, i després d'un moment de sorpresa i altre de vacil·lació, s'encaminà ràpidament cap on era el revisor, explicant-li el cas i demanant-li s'interessés per les seves Bíblies, doncs amb les presses, en comptes d'elles havia agafat el que portava sota el braç.

Els que presenciaren l'escena, no poderen aguantar-se el riure en veure que l'home s'havia emportat la tapa del departament aquell que deia: "Caballeros".

PETER

Una novel·la del districte V.

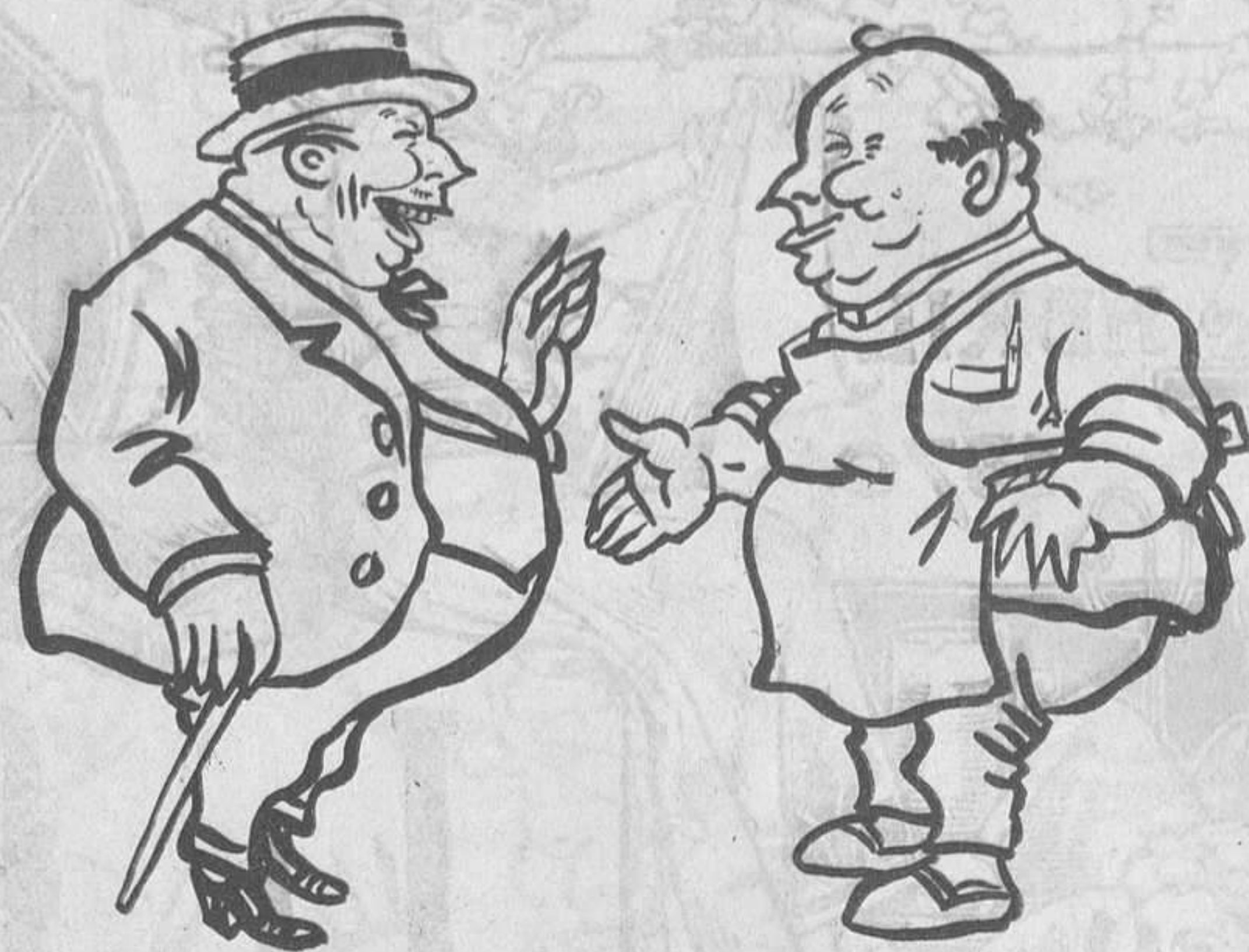
Ha publicat ja el nostre company Angel Samblancat "La ascensió de Maria Magdalena", novel·la de les escorrialles socials de la nostra urbs.

De "La ascensió de Maria Magdalena" diu "La Terra":

"Es com tots els llibres d'En Samblancat, una flama immensa; una abraçada infinita als cors dolorits, als éssers condemnats injustament a totes les misèries. Com un nou Sant Francesc d'Assís, en creu els braços, crida a l'escalf del seu cor, a tots els que ploren, i vindica per a ells, el dret a éssers estimats.

El llibre està presentat amb tota cura, amb profusió d'il·lustracions originals de l'incomparable "Shum".

L'obra es ven al preu de 350 pessetes."

CONVERSA INTERESSANT

—Vol dir?
—Home! Hi pot pujar de peus.
—Ja et dic jo!

BALLARUGA

Oh, joven que estás bailando,
al infierno vas saltando!

CARULLA

Ço del ball és una cosa que no s'acabarà mai. Si en fa de segles i segles que balla la Humanitat! Ara, però, tots pensàvem que amb els progressos tan grans que cada dia la ciència arriba a realitzar, la vida fóra una cosa seriosa, com li cal, i no un ball de patacada d'aquells més atrotinats. Seriosa? No em féu riure, perquè tinc molt mal de cap.

Ens queixàvem d'aquells "tangos" tan ensopits com estranys, d'aquells "fox-trots" impossibles que ens solien marejar; d'aquells "shimmys" estrambòtics, sense norma ni compàs, d'aquells "charlestons" horribles, per lo molt esbogerats, i ara ha vingut el "blak-bottoms" que és el ball més infernal, dut de les selves de l'Àfrica per algun músic tocat de l'ala, que no sabia com al món obrir-se pas, i ens ha mostrat la manera d'anar-nos desllorant igual que si fóssim micos, o bé ninots retallats dels que un fill els hi estiraven i es posaven a ballar.

Oh, ditxosa ballaruga, que en fas fer de disbarats! Jo no sé, no em dono compte com un home dels formals, que té un "buffet" de primera i porta plats a gratats; un metge dels que fan rotllo i és glòria dels hospitals, un banquer dels de més crèdit, un poderós fabricant, un catedràtic de fama, un noble dels enrancians d'aquells que el capell no es treuen ni dins les cambres reials, un ambaixador dels d'upa i un ministre, si ve el cas, han de fer la ximpleria de fadigar-se ballant com qualsevulga tronera tingut per eixecelebrat.

Bé està que ballin els joves, si és que la dansa els hi plau, però, bah!, en passant dels trenta, quina mala fila es fa voltant com una baldufa, la balladora portant d'un cap a l'altra de sala talment com un matalàs! Prò que hi farem!, ara és moda de què tot acabi en ball. Que hi ha boda?, ballaruga, que hi ha bateig?, a ballar; que després de llarga guerra ha vingut al fi la pau?, un ball per a celebrar-ho hi vindrà que ni pintat; que hi hagut una hecatombe de les més horripilants?, s'organitza un ball benèfic pels pobres damnificats; s'obra una botiga?, es balla; que es tanca?, es torna a ballar; que treus una bona rifa?, un ball t'hi vindrà pintat; que fas les bodes de plata o d'or si hi pots arribar, un ball magnífic s'imposa amb un tec ben preparat. Jo, però, no puc callar-m'ho; de la gent que balla tant, poc ni molt me'n faria

perquè, amb el cervell girat amb la dèria de la dansa, podria donar-se el cas de què em fessin donar voltes fins deixar-me marejat, i jo crec que no vaig nàixer per panell de campanar.

FLOK

Barceloneta "Sur mer"

Quan jo era menut, el vell Manuel era de tota una peça i la Riba tenia anomenada per tot el món. Parlar de les "pudes" de l'Antonet i En Manuel, a la Havana, a Hostalrich, on fos, era cosa corrent; tothom les coneixia. A fe que eren mereixedores de tanta anomenada, doncs aquell segell cosmopolita les embolcallava d'una simpatia que avui ja no tenen.

En morir l'Antonet i el vell Manuel, que Déu els perdoni a tots dos, se n'emportaren a la motxilla tot el característic, tota aquella flaire d'aragada que deixaven els llops de mar que la freqüentaven. Jo no sóc pas partidari de la tradició, però els seus successors, el "Petit", En "Toni" i En "Juanito", encara menys. Tot ho han trasbalsat a l'inrevés de Rússia.

Aquelles cafeteres tan grosses que s'hi podien coure una dotzena de "peixo-palos", que feien el café per als bolitxaires i els de la primera mà, s'han convertit en màquines mecàniques, com aquella d'aquell tocinaire de Vich, que hi posava un porc i sortia amanit en quaranta classes de maneres. Ara el café surt per un cantó, la llet per un altre i fins tilla i aiguanaf, coses que al temps de l'Esparrall no es coneixien. Aquella sala tan gran, on deixaven les eines els de la rasqueta i pagava la jornada En Torres, que també Déu l'hagi perdonat, s'han transformat en "salas de billar" i clubs "taurinos" i de futbol. Res, ja no queda res, ni el mar. Fins el mar, que abans era de tots, ens han pres. Avui ja no en queda, ja l'han tapat; l'han ornat amb estatges modernistes, plens de pianoles poca-soltes d'aquelles que fan ballar el "charleston" a la juvenalla i espanten el verat cap a l'Atlàntic. Què hi farem! Paciència! Estem al segle XX, el segle més ximpler de tots els que nosaltres hem conegut.

PEPET

Les cases per a obrers

Fa fàstic! Fa un fàstic que no s'acaba mai! S'han llançat un grapat de milions en la construcció d'una plaça que és la plaça més idiota del món.

Es tracta de fer un barri gòtic, que també costarà un "pico".

Volien canalitzar el Llobregat, que és un riu que no existeix.

En canvi, com vivim en el més vil i egoista dels mons, ningú no pensa en les cases per a obrers. Es deixa als obrers—la gent més digna que hi ha a la terra—que visquin com a bèsties, en barraques infectes.

No hi ha dret!

La pecadora lletja

Una beata s'està confessant.
—M'acuso, pare, de què em pinto la cara—
—diu.

—I per què té ja pintes, filla?
—Per a semblar més formosa.

El capellà guaita a la pecadora, i veient que és lletja i vella, replica:

—Doncs, ja pots seguir pintant-te, que abans que aconseguixis el que desitges, tens feina per a estona.

CUINA INTERNACIONAL

—Prengui la samfaina amb bolets. Es un plat que li agradarà. Especialitat de la Societat de les Nacions.

SALLENT

El representant de la "Societat d'Autors Espanyols", i a més corresponçal del diari de Manresa "El Pla de Bages", a Sallent, fa pocs dies que va fer la crítica (al dit diari) de la comèdia dramàtica "La Puntaire", obra representada per la gran Companyia Vila-Davi al teatre de l'"Ateneo Català" de la vila, el dia 3 del corrent a la nit.

El que signa no és crític d'art, però sí un gran admirador de les bel·leses de la dramaturgia mundial i de qui les representa, i dic:

que no és just que un senyor que ostenta dos carrers a la vegada, faci crítiques dient que de l'obra, que té quatre actes, en sobren tres, i dels personatges, que fora de la primera actriu, Na Maria Vila, els altres estaven eclipsats.

Jo, francament dic, i així el públic en general que empenava la sala ho demostrà, que l'obra no està malament i que els actors no podien pas fer-ho més bé, doncs tots encarnaren llurs papers com calia.

Jo, si em trobés al lloc d'aquest representant, clerical per conveniència i no gaire escrupolós en certs actes, em donaria vergonya de fer certes crítiques, i menys bé li està a ell, que no té la conducta molt neta. El millor que podria fer és deixar d'escrivre. Així no molestaria a ningú i fóra ben vist per tothom.

Així li prega aquest trist obrer, que cerca la pau arreu del món i li vol bé.

JOSEPÓ

LA DARRERA NOTA DEL PRESIDENT

El cap del govern diu que està pròxim el fi de la seva actuació política

L'Oficina d'Informacions i Censura de Madrid ha donat darrerament una nota interessant a la Premsa.

En ella el president del Consell, o qui parla en son nom, s'ocupa dels honors amb què el rei ha volgut agrair el general Primo de Rivera, i després d'uns paràgrafs que no tenen perdau, afegeix la nota:

"Pel demés, el general Primo de Rivera creu relativament proper el moment en què la seva personal actuació deu tenir fi."

Llavors, segons el redactor del comunicat, haurà arribat l'hora d'acceptar els testimonis d'apreci amb què el rei i el país es dignin honorar el marquès d'Estella.

EL PRESENT NUMERO HA ESTAT VISAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA

Diàlegs al vol

—Però, què vols? Que faci miracles? Guanyant sis pessetes és impossible poder menjar tres cops cada dia.

—Doncs, quina solució em queda, dígues, que haig de fer?

—Solució? Què has de fer? Com que per la que et donaria no tens "agallas" fes-te "vegetarià".

—A què no sabeu en què s'assembla la Plaça de Catalunya a una orquestra?

—Ens donem, vaja!

—Doncs, en què l'orquestra fa "xim-ta xim-ta xim" i la plaça "la-ran la-ran la-ran".

—Per anar als braus i al futbol, has tingut diners, i ara em demanes el llibre?

—Apa, home, apa! De "paveros ja n'he conegut masses!"

—Tan socialista que ets i tan company i cada dia trables hores extraordinàries?

—Home!... Si no ho faig jo, ho faran els altres.

—Què li sembla, senyor Manuel, si va bé la cosa? Nou mil famílies espanyoles tenen més de deu fills.

—Ho veu, home! I tanta por que tenia vostè de quedar-se sense minyona!

—Mai diries què pensava?

—Tu diràs.

—Que si En Sancho Panza avui fos viu, disfrutaria de debò.

—Estem desesperats. Ens ha fugit el nebot amb un regutzell de diners.

—Féu-lo agafar.

—Ca! Ves quina taca seria per a la família!

JOSEP SERRA

Els germans Quintero o la raó social Alvarez Quintero, ha escrit una obra de teatre que titula: "La cuestión es pasar el rato".

No, senyors, no. La qüestió és cobrar el trimestre, encara que sigui fent espanyolisme de "pandereta" i posant en ridícul aquesta pobra pàtria que tots els que la minyent diuen que estimen tant.

Hom demana el premi Nobel per a En Pacífic o "Pelmacio" Valdés.

"Pelmacio" Valdés és el que va fer un dia certes declaracions contra els treballadors.

Que li paguin amb la calderilla del famós fabricant de dinamita suec, és molt just.

Heu llegit aquest fulletí del registre de l'Agència Arcos? Documents secrets, notes escrites amb clau, baguls amagats a les parets... Sí, vaja, una novel·la de Ponson du Terrail per a ús de porteres i lectors del "Matin" o el "Daily Mail".

Diu la Reuter que d'Hankeu fugen astorats els burgesos.

Els burgesos britànics, entenem-nos.

Segueixen a Nordamèrica desbordant-se els rius.

Tot es desborda avui al món, menys el que s'hauria de desbordar i que ja podeu suposar què és.

A M. Doumergue li han fet una acollida entusiasta a Londres, segons la Premsa.

UN TROS DE PAPER.

—Home, vostè que hi està... La pla de la Boqueria, sab quants pans té d'amplaria?

—No senyor... no m'hi he fixat...

—Es que m'ho cové saberlo, perquè he fet una aposta ab un senyor del costat, que deya que l'baró d'aquell cotxe era tant gran com la pla de la Boqueria... Un dinar penso guanyar.

—Què li sembla això?

—Home, lo baró m'ha agradat molt... però ja es veu na'rral atrot de sortir negres en aquell temps?

—Home...

—Es que jo estic qui allavors encara no se'n coctien, y si decas tot just... tot just, no comensava a sortir algun...

—Ar, dia que passu en la India, així?

—Sí senyor... Aquestos arbres se cruen per allò... tots aquets son indios.

—Ditxona ella!

—Perquè?

—Perque debucco menjar lo gall barot.

—En som de Don?... quanta generació... sembla qu'han deixat anar l'hospital indi!

—Miri quants bolets...

—Així també hi ha bolets en la India... jo que'm deessa que en aqueta terra s'estava tant fèl!

—Cristina, ja deu comensar a ser tart...

—Així qu'ets seguitó... ¿Fars el favor de dir-me qu'ha hora est?... ¿Aobèl... tres quarts d'una... ¿js ho sabe ara?... a veure si'm deixaris estar en pau...

—Tres quarts d'una ja!... veu, tot justament avuy que'm ha tocat la llum de la socoleta... ¿No se'n deu haver fet malbé poch, ni gaire d'oll?

—Noya, d'aquí no sortim que ja serà clar...

—Per aixó ho encarregat a la minyona, que'm tingues lo socolet desfet per quant hi arribem... ¿Oj! que'm ha de fer pensar en pendrer los llongs en lo for, que'm li ha dit que nosaltros tot passant, los pendriam al tornar a casa.

—Sembla qu'arxo va llarg per ara...

—Fron qu'ho veig... Ja m' sembla que no serà lo temps, per atrapar lo primer tren.

—Ar, veu si'n hi ha d'estranyesa, don Roeh, ¿veu aquell arbre d'allí? Milij?

—Sí no m' té el favor dels gemelos... Ara... caram! ¿sab que de la soca, se sortiria una bona calatera?

—Donchs diu que tota los que s'hi posan a sota, s' moren...

—Aheem, home!

—Tingui aquí porto'l Bruai d'abi a la tarde, qu'ho explica tot...

—¿Pero com demostri!... Donchs jo no sé las autoritats d'aquell país com ho permeten... Al menos jo hi faria posar un lleterero que 's avisés que no s'hi acostessen.

—Ja diu qu'ho van probar, pero eparca moria mes prest, perquè l'othom s'hi acostava per llegirho.

—¿Qué me'n diu d'aquest solo, compadre?

—Estava pensant... Aquell es l'arbre que s'hi moren.

—Vaya... lo Mazonillo, mira aquí ho diu.

—Donchs ¿sab qu'un apotecari que a plantat al costat d'aquest arbre, ab poch temps s'hi faria ric?

—Així... mira... lo Mazonillo.

—D'aquet arbre'n surt aquell vi que'n dibuent monestillo.

—Veti aquí una cosa que lo libret no la porta.

Fabulet.

L'amic de las visitas, D. Sever, diu que lo rebrer fa molt cobellor.

L'amic de desfinos, D. Fortis, diu que lo rebrer, cobellor no fa.

Lector, jo crech que may pretis los rubrics fencate en librer de rubricadors.

P. BUSTILLOS.

SÍMILS.

¿En què se semblan los rascals als que's casan?

—En que donan lo si.

¿En què se semblan las joves als estudiants?

—En que n'hi ha de meistr.

¿En què se semblan la Seo a la solfat?

—En que té ecaldas.

¿En què se semblan las olivas a las casidors?

—En que n'hi ha de castores.

¿En què se semblan lo parentric a un piano?

—En que hi ha Teca.

¿En què se semblan los tílams als homes?

—En que tenen larras.

XARADA.

De la primera se tinch... a la ma com tot vedó, y meyo de la segona com lo polvo y lo senyor.

Sempre rubo ab alegría, i la quarta me la dex, y quarta que só arribar, la deus molts transicions.

Si per cos no'm endevina, lo podré dir ab rubó que desgrag que la lera lo que no d'allí me gra.

Solució a la xarada anterior.

Solució al geroglífich anterior.

GEROGLÍFICH.

E. R. —Casimiro Miralles.

Brevetes. Impremptoria Des Vues, carrer del Arch del Teatre, entre'n núms. 51 y 52.

ANY II.—NUMERO 51. BARCELONA. DIMENJE 6 MAIG 1866.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ.

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ.

V. LOPEZ, EDITOR.

PREU DE SUSCRIPCIO.

BARCELONA. 4 rs.

FORA DE BARCELONA 12 rs.

SURTIRÁ UN COP CADA SEMANA.

LA SUSCRIPCIO COMENÇA SEMPRE

UN TROS DE PAPER.

FUMAR Y PENDER POLVO.

certes cosas hi han en lo mon a las que 's homes dibuen vicis no mes que per vicis, no perquè en realitat ho són. Lo fumar y lo pendrer polvo son duas cosas que se troben unes al costat de les altres, y son dues distraccions que arriba a crear una necessitat, mes per aixó no se 's pot donar lo nom de vicis, com tampoch se 's pot dir que son vicis de los dies del any.

Diran alguns antelucanadors d'aquestes cosas: avansa de descubrirlo las Américas ningú pensava en tabaco, tohom passava sense aquesta necessitat, tengo es un vicis! Pero aquest no veuen que 's dia que no troban bou a l'olla, mouen un sacramental a la seyyora y a la cenera, que avans ningú menjaba bou, y que per aixó no dibuen que sigui vicis la necessitat que s'han creat de menjar bou, tot los dies. Tal vegada 'l' govern es del parer d'aquet, y perquè no 's digui que 'l' govern protegió los vicis, ha estancat lo tabaco. ¿Qui sab! Qui mes qui menos, tota estem esposat a tenir ideas falsas. Tothom creya un sómit de boig, una monomania, la idea de Colom, y al cap y al fi 'l' llastre genoves va deixar a Colom ab un pam de boca oberta, regalant a la Espanya nada menos que un nou mon.

Com si sentia parlar a alguns dels meus lectors, me sembla que diu: «Ja 's veig venir! Aquet es un partidari del desestancament, y ara ab l'excusa de fer un article, vol ferse passar rahons en sostencament de las sevas teorías.»

Sentis dir al que aixó pensa, que 's enganya de mill a mill.

Primer diu que hi han bolets, y en aquet punt hi sobe molt desprecupat, avans de creuar aquet no bon lloch per exposar opinions d'aquesta naturalesa. Despres, que 'l' que'n tindria de sacolar tal volta no llegies *Un tros de paper*, y a mi no'm agrada gastar plóvora en calva.

Un altre subjecte que m'ha mogut a agafar la ploma. Jo he sentit disparar varias vegades sobre si 'l fumar

porta ventalls al pendrer polvo y al contrari, y com es aquesta una d'aquellas materias en que l'othom hi té vot, en que hi ha establert lo sufragi universal, vull dirhi algunas coses.

Es regla general que lo fumar y lo pendrer polvo son duas cosas incompatibles en un mateix subjecte: las excepcions son mes raras que las criaturas mimadas. Es providencia: mes facilmente se trobará un home que fumi y polvi, sent aixis que lo fumar y lo polvor no s'contradiguen en res ni per res. Se trobarán homes que tot lo dia van de genollons per las iglesias, y que per altra part han passat a la seva dona 's sei calera d'amargura, se trobarán monistors que se saben una jóva de lleonesi al del català antic, y que jutjarán una poesia escrita d'aquesta manera: tot lo mes contradictori que vulgan se troba en un mateix individu, pero ab rahons se n' troba un que prenqui polvo y fumi a la vegada.

Natural es lo que d'aixó resulta: que 's defensors d'una cosa ó altra ho son a mata degollit, y las disputas que 's tocen, sempre acaban com'han comensat, es a dir, quedant cada un ab la seva. Poca diferencia son com, las qüestions sobre politics.

Ja ho veig: com se convencerá un jove elegant de que 'l pendrer polvo sigui millor que 'l fumar, si ell, pera fer lo maco, conta molt ab la forma especial de la seva pipa, ó ab la seva lluenta y quiolada boquilla; ó ab lo modo de engegar las boqueras de fumi? Ni pensari. ¿Com pot convencer de la coaritar un home a qui 'l polvo li descarrega 'l cap, ó 'l esparilla de la moderna, que tot lo dia 'l demostri 'l Timpoch.

Vaig a exposar la meua opinió.

Lo polvor es més antic que 'l fumar, y per aixó sens dubte sembla mes respectable. Quant veig a un jove que 's fuma a la butxaca, tres una capota de fuma ó de de plata, pega dos copsos damunt d'ells, i obra, per una pessada de polvo y acostantse los dies al nas, encens, no poch ferli mes, que casual cert respecte.

Peró cuidado que ab aixó no vull exposar de cap manera que 'l pendrer polvo sigui millor que 'l fumar. Las ruitas de Bellesguard per mi son molt respectables, pero no m'hi pensaria gens si'n donguessin a triar entre ellas y las casas de Xifré. Una cosa es mereixer respecte y un altra cosa es ser millor.

Ja 's he dit: sobch partidari del fumar.

Desenganyate: quant a posar de la major antigüitat del pendrer polvo, quant a posar de los obstacles que s'oponen al fumar, aquest va endavant, va en augment cada dia 'l número dels fumadors, perdentes de mica en mica la memòria dels que pren polvo, prova que 'l fumar alguna vegada porta al polvor.

[Si'n té d'obstacles lo fumar!]

Quant un es petit y comensa a encendre algun cigarillo que troba demunt 'l escritori de casa seva, ó que un companyi li ha donat en lo col·legi, fa mes ulls que una cua de pavó roya perquè no 'l veigi 'l pare, ni cap de la família, ni 's coneguts que podrien explicarho. Des 'l'en quart que 'l pare ó begu' ementi [Però polvor...!] l'ha tocat pare li allargará la capsa oberta, y hi riurá d'cada estorcut que li fassi fer 'l ensumada.

La criatura y fa gra: va a un teatro, a un ball, i mil altres llocs, y de segur hi veurá un lleteró a 'l entrade que digui: «No se permite fumar.» May no veurá cap que digui: «No se permite tomar polvo.»

Peja a se comete, entra en una reunió about hi haigj senyoras, y s'ha establert regla d'urbanitat no fumar davant d'ellas. Per polvor ni se te de demanar permis fumar. No es perquè 'l fum del tabaco pot incomodar a las senyoras y no las pot incomodar 'l olor del polvo que moltes vegades las hi ocaia la estorsupa, feutahh! llagimjar! los ulls y posar lo nas vermeli com un pebro.

Mes per aixó no hi han privaciones que hi haigja: lo fumador espera un estorcut, ó s' separa. Les senyoras pera poder anar a fer un cigarri. Així, sí, com excusacions moltes vegades, se conforman ab carrregar sobre sí la falta d'urbanitat davant d'individuos del bell sexe, ó no s'es-

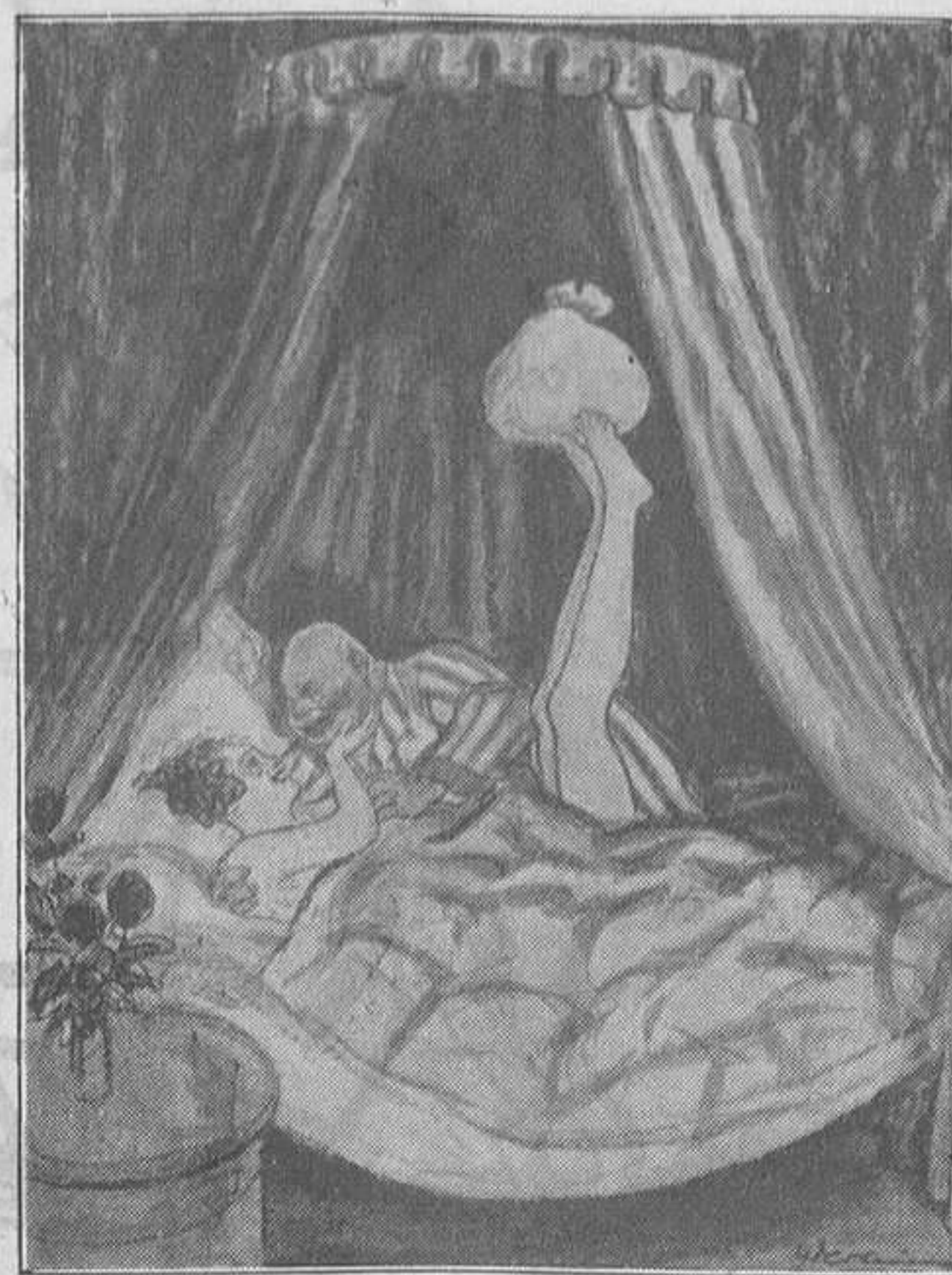
COSES DE FORA DE CASA

DE LA REVOLUCIO XINESA
Els dos caps de brot de la revolució que tanta feina estan donant a Anglaterra: Sun-Yat-Sen i Sun-Fo

LA RESURRECCIO DE L'ALEMANYA IMPERIALISTA
La manifestació del casc d'acer

LA CARICATURA A L'ESTRANGER
Com es gasta el burges els diners que escatima a l'obrer (De "Lachen Links".)

A tots els presidents els fan a París i arreu una acollida entusiasta.
Es veu que hi ha qui es dedica a això.
De Nungesser no se'n sap res encara.
Què hi farem! Accidents del treball, no gaire més lamentables que els que veiem cada dia.
A Bòsnia hi ha hagut un terratrèmol.
Gràcies a Déu que es mou algú!
Que ens despatxin bitllet per a Bòsnia.
A Londres s'ha descobert una cosa curiosa.
Un tísic al tercer grau, malaltia mortal de necessitat.
Com si amb aquesta malaltia no en tingués prou per anar-se'n directe a l'altre barri, va

agafar una erisipela, o millor dit: l'erisipela va agafar a ell.
I mireu el que són les coses: l'erisipela li va guarir la tisi.
—En aquest temps que correm, aviat per a no morir-se, s'haurà de patir una malaltia o altra!
Voleu saber una estadística llastimosa, veritablement tràgica. Heus-la ací:
En el daltabaix del Mississipi, hi han hagut 770 morts, 3.500 ferits i 365.000 s'han quedat sense llar.
Al que li trobin un encenedor automàtic, li clavarán un duro de multa.
Figurín-se, amb l'abundància que hi ha de

duros, quina alegria la del pobre que, per a estalviar, s'ha comprat un encenedor!
No seria millor obligar a la Companyia de Llumins—volem dir mistos—, a que donés un gènere més bo i menys car?
Perquè, vaja, és escandalós el d'aquesta Companyia!
Hem trobat un conegut nostre, ex-emplegar de places de braus. Avui és un burges reposat i tranquil que va a la seva. Avui és un home de "postín".
Ens ha estranyat molt que cridés com cridava. Diu que es passa la vida cridant i que pensa passar-se-la de la mateixa manera: a crits.
Nosaltres el disculpem: és una costum bastant salvatge, apres a les places de braus.

A Màlaga un pres va calar foc a la seva cel·la.
Quina poca paciència! Ara que venia l'indult!
Els anglesos demanen als xinesos, com a indemnització, tres milions de lliures esterlines.
Bé el pagaran prou car els xinesos el pecat terrible de voler ésser lliures!
A Berlín, que cada dia s'imperialitza més, el Sínode general de l'Església evangélica, ha autoritzat a les dones per a complir funcions eclesiàstiques.
Ja sabran acostumar-se a portar les falduelles llargues?
Impremta La Campana i L'Esquella : Olm, 8, Barcelona

UNA TRUJA DE PAPER.
«Nos hoars, qui ab altres juga.
«Nostra anatomia mereix?
«No, tavalas.
«Perquè la Jochs, ab tanta fuga
L' Ajuntament protegiu
Y la dona alas?
«Si veiges l' Ajuntament
Que fa tals gastos inútils,
«No li treuria?
«Si senyora: al moment;
Y si foudes en gastos d'itils
Emplesaria.»
Las plantas totes s' aixeeas
Cridant contra de la ruda.
Las vespas van y la pica
Y los barriots murmuraa.
La Primavera fa un crit
Y las llenguas quedaa mudaa.
«Ara, dit la Primavera,
Fará una proposició:
Ja que s' veu que la Jochs floraa
Soa contraria a las flors,
Y que solament la Ruda
Es qui defensas vol,
Que totes las flors s' avingan
En no dar als Jochs olors,
Y que la Jochs olor de ruda
De aquí s' endevant fassin sola.
La flors «al, sí, varen di,
La proposició acceptada»
La Ruda, creyente honrada,
S' aixeeas y també dit: «Sí.»
Y lo diploiat
Torna a dar aguyaa:
Las brinches de flors
Altra vegada;
Los aucells tornaa
Ab sas veas grataa;
Tota l' orquesta
Bompa en gran marxa
Totuom destilla:
La sessió acaba.
Y de esta sessió tinguda
Entre las flors mes formala
Prové que los Jochs floraa
Si fan olor, es de ruda.
Un celebre personaje de la Córte, tenia la costum de
portar un parell de pistolas carregadas en la bossa del seu
cofre quant sortia de nit. No obstant aquesta precaució,
una nit uns lladres varen deteniur li cofre y varen robarli
totes las cosas de valor que li trobaren. Ja s' on tornaba,
quant lo robat los crida per la portella del cofre y li di:
«—Jo portaba aquest parell de pistolas per un cas de apor-
ro. Aquest cas se ha presentat avuy y no me han servit de
res, de consiguient aquí las tonas, que suposo, que vostés
no farán mes us que jo.
A un criminal enterament convicte de asesinato, que de
cap manera volia confessar lo seu delicto, li digua lo Jui:
«—Es inútil que seguixis negant, porque se li poden
presentar dos personas que varen veure lo asesinato.
«—[Aixó ray]—contestá lo criminal,—jo a' hi puch pre-
sentar mes de dos mil que no ho han vist.»
La Ruda, planta molt lleia,
Y de olor molt poch abraza,
Estrayosa de las flors,
Mes bonica que ella tota,
Y a las que los Jochs res distor,
Faria, del Congrés en contra

CONVERSAS.
«Parlem de l' Africana...
«Ja t' he dit. Però això sí, no més no dirán quatre
cosetes, porque si se ho hables de dir tot, per avuy ja s' po-
dria consolar de menjar l' arros cobalt.
«Ara no s' pensa que la vulguis dir res de la mitica y
de la cantata, perquè així sí que... gabra de mil... vaig
apendre dos anys de solá ab lo senyor Ribas y ab pro-
fessas se endevinar un gregüellich quant hi há alguna nota.
«Cá! cá!... [Estan desocupats que darán una rotllena per
lo teatro?... No sentirán de parers y enrabonaments, que
li donará gust! Si decidís encara no ho sabian, ara trobaran
que es veritat alló de que cada home es un moe.
«[Som?]... Donchs, ¡arrriba!
«[Al entrar.]
«—¡Hola, Federico!... Ahoal vas, ximplot, ab ameri-
cana?
«—Quel... encara esta ben decent.
«—Fug, home! D' americanas ja no se' n ha de parlar
mes!... Ara tot han de ser africanas...
«—De debó se suprimen ara las americanas?
«—Está clar, home!...
«—Jo que t' tenia una de compromesa ab la Ramis gran,
per la reunió de diumenge.
«—Bastant!... tant mateix per arrib, D. Chiment...
«—Jo ja se sab; las óperas y los exercicis del camp de
la Bota, no n deixo may cap... Vagi si tractaves de l'
Africana.
«—Es a dir, que ja li ha pensat la por de que avuy ero-
min lo teatro?
«—No li diré... he... per lo hi es, pero no me' n he sap-
gut estar... [Sab lo qu' he fet?...] Paga l' alilo y la entrada
a dos bombros, que es cas de incendi, la tinch compro-
mesos perquè s' cuidin exclusivament de mi.
«—¡Ah!... portantes 'ls bombros, ja es una altre
cosa.
«[Al entrar.]
«—¡Sab que n' fa de goix avuy, aquest Liceo?
«—Mamán!... Jo no hi entich pel luxe... De modo que si
en la ópera n' hi ha gaire, la sintonia...
«—Sembli que comenssem puntuals.
«—¡Te rabó! si ja estava, vestit desde antes d' ahi,
en lo ensaig ho vaig veure... fora de las primoras parte,
tot ja estava a punt.
«—¡Ay senyora!... que me n recordes del dit de
l' Africana!... Penses que l' heuré conseguda a veure...
«—Gracias.
«—[Que n' es d' hermosa!...
«—Gracias.
«—Si trocés m' valgués dir com se diu... [Ni ahont esta
tamoch... Buesol... quant sortim, jo la aguiré...
«—¡Ay! no aniré pas a casa... com se acabar tant tar-
vaig a dormir i ca la tia, per mor de que a casa no a' hagin
d' esperar
«—Vols dir, Joan, qu' es lo baritone aquest...
«—Mare de Déu!... que no l' entaf...
«—Donchs no es pas lo mateix que sortia a cantar lo
Profeta... Prou que l' conixeria, perquè lo vaig veure a
veure dos vegadas... Aquell no era tan morosa...
«—Que sabe tu, donat...
«—Prou que ho preguntaré a la senyora Rita, que ja
duga fillas que avuy surten en lo barco.
«—[Ay senyora!... que tal!...
«—Ay díll!... ja he ven abont nos hem tingut de po-
sar... Ditesos vós que está bé!
«—Prou m' ha costat!... Mira, a l' ardujagja habia ren-
tat los plats y a las quatre ja m' passajam ab en Narcís,
per devant de las volas.
«—Que me n' diu d' aixó?
«—[Ay Rita!... que le bisbes m' han agradat molt! Ja
he vist quinhas capes...
«—Cáll! donat... Si alló es tota una crosta d' or... Jo ja
he sabía que eras tant hermosa!...
«—Ja a començar que s' huan bisbes antics... se tingui
per que les d' ara hi vagin, los pobres!...
«—La he pot dir... Allavors ho podria fer mes, com
que encara no l' habian pres los bisbes...
«—[Deu meu!... que son pesats ab aquestes xifres!...
«—No se que hi troban...
«—Cáll! dona; no t' fassis ridicular... Que hi entenem
nosaltres!... Los que xulaa son los intel·ligents que s' po-
san tois a dall... Te penses que tothom es com tu y com jo?
«—Mira quin barquet!... Allí demunt de la taula... Lo
veu senyora Agnetar...
«—[Ay sí!... que monol... que significa Fabrós?
«—Donat es lo model del que se sortir al altre acte.
«—No senyor, no... y perdoni. Lo del altre acte, jo l'
vaig veure en lo Prado Catalán, quant lo feyan y es molt
mes grós que aquest... Aquest barquet den figurar que l'
rifra a favor del teatre qu' está pres.
«—Sap que n' hi ha de gent senyora Quica?...
«—Ja ho pot dir, filla... no n' ha anat tanta a confessar
aquesta quaresma.
«—Mírem... miram aixó, donya Poneta en aquell palco...
«—[Mírem y compaña!... sembla la marquesa del carrer...
«—No, no... aixó encara... pero no ja surt cap que fi-
guri que s' maraja... y aixó es impossible... Els es barco
sempre a hi maraja algu.
«—Be, aixó es falta d' ensaig... ja veurá lo segon dia.
«—Tu, Flavia, dom toronja.
«—Que m' oridas Manins? Ja avlarán.

LO CONGRESO DE LAS FLORES.
La estancia es un jardín; l' hora las dotas.
Brisa, aucells, arribadors se son la orquesta.
Smetés en un sofó de molsa bumbada
Fruelict lo congres lo Primavera
Allí totas las flors van acudindo.
Es sas branzas portant tendras poncellas,
Dispostas a parlar. Formas lo publich
Gracetas, burriotes, abellas, vespas.
Las dotas brisas
De buffa s' casan.
Las castoreiras
Estragolladas
Los canós dotaraa.
Las ciaras aguyaa
Lo son diploiat
De apurá acaba.
Calla l' orquesta
Y las flors paraa.
«Se tracta, dit la vea de presidencia,
Dels Jochs floraa saber la conveniencia.»
«Ab veo fresca y olorosa
París axia mateix la Rosa»
«De saltras, marro y no n' tocha,
Ab tala Jochs no lo gran mes
Que sa falgaun.
Y ella que' logran ab tala Jochs?»
«Contesta en pes lo Congrés:
«No m' sustigan!...»
«—[Ay senyora!... que tal!...
«—Ay díll!... ja he ven abont nos hem tingut de po-
sar... Ditesos vós que está bé!
«—Prou m' ha costat!... Mira, a l' ardujagja habia ren-
tat los plats y a las quatre ja m' passajam ab en Narcís,
per devant de las volas.
«—Que me n' diu d' aixó?
«—[Ay Rita!... que le bisbes m' han agradat molt! Ja
he vist quinhas capes...
«—Cáll! donat... Si alló es tota una crosta d' or... Jo ja
he sabía que eras tant hermosa!...
«—Ja a començar que s' huan bisbes antics... se tingui
per que les d' ara hi vagin, los pobres!...
«—La he pot dir... Allavors ho podria fer mes, com
que encara no l' habian pres los bisbes...
«—[Deu meu!... que son pesats ab aquestes xifres!...
«—No se que hi troban...
«—Cáll! dona; no t' fassis ridicular... Que hi entenem
nosaltres!... Los que xulaa son los intel·ligents que s' po-
san tois a dall... Te penses que tothom es com tu y com jo?
«—Mira quin barquet!... Allí demunt de la taula... Lo
veu senyora Agnetar...
«—[Ay sí!... que monol... que significa Fabrós?
«—Donat es lo model del que se sortir al altre acte.
«—No senyor, no... y perdoni. Lo del altre acte, jo l'
vaig veure en lo Prado Catalán, quant lo feyan y es molt
mes grós que aquest... Aquest barquet den figurar que l'
rifra a favor del teatre qu' está pres.
«—Sap que n' hi ha de gent senyora Quica?...
«—Ja ho pot dir, filla... no n' ha anat tanta a confessar
aquesta quaresma.
«—Mírem... miram aixó, donya Poneta en aquell palco...
«—[Mírem y compaña!... sembla la marquesa del carrer...
«—No, no... aixó encara... pero no ja surt cap que fi-
guri que s' maraja... y aixó es impossible... Els es barco
sempre a hi maraja algu.
«—Be, aixó es falta d' ensaig... ja veurá lo segon dia.

«Tu, Flavia, dom toronja.
«—Que m' oridas Manins? Ja avlarán.